

An aerial, high-angle photograph of a canal in Amsterdam, likely the Herengracht. The canal is filled with various boats, including large tour boats and smaller private vessels. The water is dark and reflects the surrounding buildings and sky. On both sides of the canal, there are rows of historic Dutch buildings with characteristic gabled roofs and many windows. The sky is overcast and grey. The overall tone of the image is blue and somewhat somber.

De Juiste Aanpak voor Amsterdam.

Inhoud

1. Veiligheid	3
2. Mobiliteit (verkeer en parkeren).....	5
3. Economie en ondernemen	7
4. Woningbouw	9
5. Financiën en gemeentelijke organisatie.....	11
6. Jeugdzorg, WMO-beleid en scholing	13
7. Energie	15
8. Groen en sport	17
9. Integratie en spreidingswet	19
10. Kunst en cultuur	21
11. Afval	22
12. Recreatie en toerisme	24
13. Sociale Zaken en werk	26

Inleiding

Amsterdam is een stad met ongekennde mogelijkheden, maar wordt al jaren veel te progressief bestuurd. Het resultaat is zichtbaar: onveiligheid, vuilnis op straat, een vastgelopen woningmarkt, stijgende lasten en doorgeslagen klimaat- en diversiteitsbeleid. Waar Amsterdammers behoefte hebben aan praktische oplossingen, blijft het stadsbestuur ideologisch blind voor de realiteit. Veel dingen zijn niet ingewikkeld, die moet je gewoon doen. Onderhoud aan de kades en bruggen: gewoon doen. De openbare ruimte veilig houden voor iedereen: gewoon doen.

En het is ook tijd dat we weer gewoon doen tegen elkaar. Dat geldt zowel voor de samenleving, maar zeker ook voor bestuurders: vuilnisbakken worden weggehaald in de strijd tegen het zwerfafval. Klimaatbeleid zorgt ervoor dat de energierekening omhoog gaat in plaats van omlaag en parkeerplaatsen maken plaats voor picknicktafels, waardoor er bijna geen loodgieter meer binnen de ring uw lekkende kraan komt repareren. Wie van goede wil is, wordt een bureaucratisch doolhof ingestuurd.

Amsterdam moet bouwen. Er zijn te weinig woningen voor generaties Amsterdammers die het ouderlijk huis willen verlaten, of voor ouderen die willen doorstromen. Daarom pleit JA21 ervoor, om naast de bouw van 10.000 nieuwe woningen per jaar, de Stopera op termijn plaats te laten maken voor een nieuwe woonwijk met de grandeur die deze prominente plek aan de Amstel verdient. We breken die ivoren toren letterlijk af en laten hem plaats maken voor de normale Amsterdammer. Het is dan ook niet voor niets dat deze nieuwe wijk ook zeer geschikt wordt voor Amsterdammers met een auto vanwege de reeds aanwezige ondergrondse parkeergarage en de uitstekende aansluiting op de ring A10.

Amsterdam zal groeien. Vooral economisch. Daarom maken wij werk van alles wat deze groei moet faciliteren. We verkopen onze aandelen Schiphol en richten met dit geld een Amsterdamse Groeifonds op dat tot doel heeft onze economische toekomst veilig te stellen. We bouwen letterlijk bruggen. We pakken de netcongestie aan voor bedrijven en nieuwe wijken en we sluiten de kleine metroring tussen station Isolatorweg en Amsterdam Centraal. En tegelijkertijd niet geheel onbelangrijk: we verlossen Schiphol van haar op krimp gerichte aandeelhouder.

Ondernemers zijn de motor van Amsterdam: zij creëren banen, houden winkelstraten levendig en zorgen dat de stad economisch vooruitkomt. Maar te vaak worden zij afgeremd door stapelende regels, trage vergunningen en steeds hogere gemeentelijke kosten. JA21 wil de regeldruk omlaag en de dienstverlening omhoog: één loket, voorspelbare procedures en lagere leges waar dat kan. En daarnaast hernieuwde waardering

voor het bedrijfsleven met onder andere de Amsterdamse haven, industrie en bedrijventerreinen. Want een gezonde stad is een stad waar je niet alleen kunt wonen, maar ook kunt werken. Minder praten, meer doen: ondernemen de ruimte geven, banen behouden en de economie laten draaien.

Het lot van Amsterdam is al sinds begin der tijden verbonden met het water. Daarom komt JA21 op voor woonbootbewoners, reders, pleziervaart en sportvissers en iedereen die op of aan het water tot rust komt, zijn geest verzet of zijn boterham verdient. De grachten zijn van iedereen. Daarmee omgaan is geen kwestie van dictaten vanuit de Stopera, maar van samenwerking: hetzelfde principe waarop alle welvaart in dit land is gestoeld.

Amsterdam wil vergroenen, maar beboet burgers die zelf hun straat opfleuren met plantenvakken en tuintjes. Zulk gedrag verdient geen straf (tenzij op parkeerplaatsen), maar moet juist beloond worden. Om dergelijke betutteling een halt toe te roepen, wil JA21 de Jan Schaefer-prijs in het leven roepen voor bewoners die zelfstandig hun straat verbeteren.

Van ons krijgt u geen loze beloften of onrealistische plannen. Voor gratis bier moet je op iemand anders stemmen. Wij presenteren louter concrete, uitvoerbare maatregelen die bijdragen aan een veilig, welvarend en mooi Amsterdam. Wij staan voor een stadsbestuur dat luistert en werkt voor haar inwoners en niet andersom.

Tot slot. Wij staan open voor samenwerking. Met iedereen. Op ieder moment. Maar wij bereiden ons uiteindelijk toch voor op die allerbelangrijkste taak die de rest laat liggen: wij zijn de enige echte waakhond in deze door progressief wensdenken gedomineerde stad.

‘Gewoon doen.’

Sytze Rijpkema, lijsttrekker JA21 Amsterdam

1. Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke taak van de gemeente en vormt de basis voor een leefbare stad. Amsterdammers moeten zich vrij en veilig kunnen voelen op straat. Dat vraagt om een stevige inzet van de gemeente in nauwe samenwerking met handhaving en politie. Daarnaast verbeteren we de sociale veiligheid door verloedering en malafide bedrijven aan te pakken en te zorgen voor schone, goed onderhouden en goed verlichte straten.

In kwetsbare wijken zijn zichtbaarheid en toezicht van groot belang. Door intensief samen te werken met buurtgemeenschappen kunnen problemen sneller worden gesignaleerd en aangepakt. Jeugdoverlast moet vroeg worden tegengegaan om te voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit. Daarom treden we vroegtijdig op en worden ouders altijd betrokken bij overlastmeldingen over hun kind. Korte communicatielijnen en een goede samenwerking tussen (jeugd)boa's, wijkagenten, scholen en jeugdzorg zijn hiervoor cruciaal.

JA21 kiest voor een duidelijke en daadkrachtige aanpak van criminaliteit, ondermijning en overlast. Intimiderend gedrag en criminaliteit accepteren wij niet op onze straten. Onze handhaving richt zich dan ook op de aanpak van deze problematiek. Op locaties waar structurele problemen spelen, overwegen we, in overleg met de politie, de inzet van cameratoezicht.

Amsterdam is een van de meest onveilige plekken in Nederland en het wordt niet beter. De cijfers spreken voor zich: in Amsterdam worden bijna drie keer zoveel moorden gepleegd als het landelijk gemiddelde. Explosies, steekincidenten, intimidatie en vuurwapengeweld zijn een dagelijkse realiteit. Ondermijning door (drugs)criminelen is in Amsterdam een vast gegeven en zorgt er dag in dag uit voor dat vooral kwetsbare jongeren de criminaliteit

in worden gezogen. Steeds meer mensen vragen zich af wie in Amsterdam op straat de baas is. Daarom wil JA21 Amsterdam meer handhaving en toezicht op buurtniveau om gericht en effectief straatintimidatie en criminaliteit aan te pakken, waaronder ook meer politie-inzet in de avond en nachtelijke uren.

Daarbij richten we ons op het verbeteren van de veiligheid in het algemeen, maar we leggen de nadruk op de veiligheid op straat voor vrouwen, LHBTIQ+'ers en Joodse Amsterdammers. Deze groepen voelen zich regelmatig genooddaakt een stukje om te lopen, uit angst om nage-roepen of belaagd te worden om wie zij zijn.

Alle Amsterdammers, inclusief deze groepen, moeten weer veilig over straat kunnen. Daarom pleit JA21 Amsterdam voor preventief fouilleren. Op die manier halen we wapens van de straat en vergroten we de pakkans. Daarnaast komt er een verbod op gezichtsbedekkende kleding bij demonstraties. Amsterdam is en blijft een populaire stad om te demonstreren en waar dit meestal goed gaat, zien we tegelijkertijd een trend waarbij het demonstratierecht steeds vaker misbruikt wordt door activisten en raddraaiers. Vernielingen, blokkades, opruiing en

openbare geweldpleging zijn wat JA21 betreft onacceptabel en dienen direct met doortastend politieoptreden te worden beantwoord. Het verbieden van gezichtsbedekking is cruciaal voor de opsporing en vervolging van de relschoppers.

JA21 wil huiselijk geweld en vrouwenveiligheid in brede zin de komende jaren hoog op de politieke agenda zetten. Dat vraagt niet alleen om aandacht en bewustwording, maar ook om concrete en daadkrachtige maatregelen.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Meer blauw op straat:** meer politieagenten en lokale handhavers om overlast, onveiligheid en straatintimidatie actief te bestrijden.
- ✓ **Inzet van lokagenten:** vergroten van de pakkans door gerichte opsporingsmethoden. Hiermee gaan we straatintimidatie richting vrouwen, LHBTIQ+ personen en Joodse Amsterdammers te lijf.
- ✓ **Preventief fouilleren:** de Rotterdamse 'patseraanpak' ook in Amsterdam uitrollen, doelgericht preventief fouilleren. Geen 'selectiepaal', we vertrouwen op de professionaliteit van de politie.
- ✓ **De politiek staat weer vierkant achter de politie:** we stoppen met diversiteitsprogramma's en vertrouwen weer op de expertise van onze mensen die de Amsterdamse straten veilig houden.
- ✓ **Zero-tolerance bij geweld en vernieling:** kosten van vernielingen verhalen op relschoppers; subsidies korten bij nalatige organisaties.
- ✓ **Meer handhaving en toezicht op buurtniveau:** gericht en effectief straatintimidatie en criminelen aanpakken. Meer politie-inzet in de avond- en nachtelijke uren.
- ✓ **Gekraakte panden zo snel mogelijk ontruimen:** kraken is een misdrijf en moet nooit lonen.

2. Mobiliteit (verkeer en parkeren)

Het is van groot belang dat onze stad goed bereikbaar is en dat onze inwoners zich vlot en veilig van A naar B kunnen verplaatsen. Amsterdammers gaan zelf over welke vorm van mobiliteit ze kiezen. We ontmoedigen autogebruik en autobezit niet. Om ervoor te zorgen dat de lokale economie kan floreren zorgen we als gemeente dat de infrastructuur, bereikbaarheid en parkeervoorzieningen van onze winkelgebieden en bedrijventerreinen op orde zijn.

JA21 zet zich in voor goed onderhouden wegen, fiets- en voetpaden die voor iedereen toegankelijk zijn. Verkeersonveilige locaties pakken we met voorrang aan. We zorgen voor een goede doorstroming door wegen niet onnodig af te waarden naar 30 km/u. We investeren in voldoende parkeergelegenheden en hanteren bij nieuwbouwprojecten realistische parkeernormen, zodat de parkeerdruk beheersbaar blijft en mensen die afhankelijk zijn van hun auto in Amsterdam kunnen blijven wonen.

De gemeente Amsterdam lijkt er alles aan te doen om de automobilist het leven zuur te maken. In rap tempo is in vrijwel de hele stad betaald parkeren ingevoerd en worden parkeerplaatsen verwijderd. JA21 is hier tegen. Als er geen parkeerplaatsen verdwijnen, is er minder parkeerdruk en dan hoeven we ook niet overal parkeertarieven te introduceren/verhogen.

Voor dagjesmensen en bezoekers die niet per se met de auto de stad in hoeven, zorgen we voor meer P+R locaties met lage tarieven en een snelle OV-verbinding met de stad, zodat deze optie aantrekkelijker wordt.

De huidige milieuzones treffen vooral mensen met een kleinere portemonnee. Niet iedereen kan zomaar een nieuwe elektrische auto aanschaffen, en lang niet elke Amsterdammer heeft een laadpaal in de buurt. Amsterdam

moet kiezen voor realistische verduurzaming: haalbaar, betaalbaar en zonder verboden, die het dagelijks leven onnodig moeilijk maken.

Door dit autoluw beleid worden bewoners, zzp'ers, mantelzorgers en kleine ondernemers die afhankelijk zijn van een auto de stad uitgedrukt. Inwoners van Nieuw-West, Zuidoost en Noord hebben hier met name last van, omdat zij minder toegang hebben tot het openbaar vervoer. Amsterdam moet daarom stoppen met Amsterdammers hun auto uit te pesten.

Daarnaast duren werkzaamheden in de openbare ruimte in Amsterdam te vaak onnodig lang. Dat veroorzaakt maandenlange overlast, slechtere bereikbaarheid en directe omzet- en leefbaarheidschade voor ondernemers

en inwoners. JA21 wil een strakkere planning, harde doorlooptijden en betere afstemming tussen gemeente en nutsbedrijven, zodat projecten sneller worden uitgevoerd en straten niet langer dan nodig open liggen.

De taxibranche speelt een cruciale rol in de mobiliteit van Amsterdammers, vooral voor ouderen die afhankelijk zijn van betrouwbaar en flexibel vervoer. Als enige vorm van openbaar vervoer die deur-tot-deur reizen mogelijk maakt, biedt de taxi een onmisbare service voor wie niet kan of wil fietsen, lopen of overstappen. JA21 Amsterdam erkent dit belang en pleit voor een verkeersbeleid dat taxi's efficiënt laat opereren, zodat ze snel hun passagiers

kunnen afzetten en de binnenstad kunnen verlaten. Dit kan bijvoorbeeld door de Paleisstraat open te stellen voor taxi's en door meer bus- en trambanen toegankelijk te maken voor taxi's met de bekende tram/busbaan ontheffing. Het Rokin en het Damrak zijn uitermate geschikt om hier een pilot te starten.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Geen parkeerplaatsen meer schrappen:** uitbreiding P+R mogelijkheden, en ondergrondse parkeergarages bij nieuwbouw om een gezonde parkeernorm te handhaven.
- ✓ **Investering in infrastructuur:** waar mogelijk verbreding van toegangswegen voor betere doorstroming, sluiproutes afsluiten, en 50 km/u, daar waar het veilig kan, herinvoeren.
- ✓ **Stoppen met het knippen van belangrijke straten:** lokale middenstand is onbereikbaar voor cliëntèle en het jaagt sluipverkeer door rustige woonstraten. Een knip op de Weesperstraat is voor JA21 onbespreekbaar.
- ✓ **Bevorderen openbaar vervoer:** metronetwerk uitbreiden, metroring sluiten tussen Isolatorweg en Centraal Station.
- ✓ **Ruimhartiger autobeleid:** autoluw beleid schrappen en stoppen met strenge milieuzones. Omdat we stoppen met het weghalen van parkeerplaatsen, is het omlaag brengen van het vergunningplafond niet langer noodzakelijk.
- ✓ **Werk aan de weg moet sneller:** projecten duren nu veel te lang en veroorzaken onnodig veel overlast en schade voor ondernemers en inwoners.
- ✓ **OV beter aansluiten op evenementen:** bij voldoende vraag, ook gedurende de nacht.
- ✓ **Herintroductie van het stedelijk mobiliteitsfonds:** opbrengsten uit parkeren worden niet langer in de algemene middelen gestort, maar worden geoormerkt om te worden uitgegeven aan de openbare ruimte en de bereikbaarheid van de stad.
- ✓ **Niet één brug, maar twee:** de Sprong over het IJ moet aan zowel de oost- als westkant gerealiseerd worden.
- ✓ **Open bus- en trambanen voor taxi's:** start pilot Rokin en Damrak met ontheffing tram-/busbaan voor taxi's.

3. Economie en ondernemen

JA21 is trots op de ondernemers die onze stad economisch versterken, onze winkelgebieden tot leven brengen en een belangrijke bijdrage leveren aan de lokale gemeenschap. De gemeente moet de voorwaarden scheppen waarin ondernemers kunnen floreren. We zorgen voor een goede bereikbaarheid, lage gemeentelijke lasten en eenvoudige, betaalbare vergunningsaanvragen. Daarnaast verlagen we de regeldruk, zodat ondernemers meer ruimte krijgen om te ondernemen. Met een ondernemersloket bieden we een vast en betrouwbaar aanspreekpunt bij de gemeente, waar ondernemers terecht kunnen met al hun vragen.

Het gemeentelijk beleid draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en geeft ruimte aan de markt. Om de lokale economie een extra impuls te geven, investeren we als gemeente in een Amsterdams Groeifonds. Vanuit dit fonds werken we samen met ondernemers aan projecten die de bereikbaarheid en economische vitaliteit van onze stad versterken.

Amsterdamse ondernemers hebben geen overheid nodig die hun handje vast houdt, maar snakken naar minder bureaucratie, minder tegenstrijdige regelgeving en minder gemeentelijke kosten.

JA21 wil leges en vergunningskosten verlagen waar dat kan. Ondernemers en organisatoren moeten niet worden ontmoedigd door hoge tarieven en onnodige heffingen voor terrassen, gevelreclame, kleine verbouwingen en evenementen. We gaan de leges kritisch doorlichten, schrappen overbodige opslag. Minder bureaucratie en lagere kosten zorgen voor meer ondernemerschap, levendigheid in de stad en snellere realisatie van plannen.

De gemeente moet voor ondernemers een betrouwbare partner zijn die sneller en voorspelbaar betaalt. We verkorten betaaltermijnen en voeren extra interne controles in zodat facturen niet blijven liggen en ondernemers niet de dupe worden van traagheid. Een debacle zoals met AFIS mag nooit meer voorkomen.

Daarnaast wil JA21 sneller herbestemmen en regels versoepelen bij panden die langdurig leegstaan. Als een eigenaar aantoonbaar geen passende invulling vindt, moet de gemeente meewerken aan een snelle functiewijziging en tijdelijke of permanente nieuwe bestemmingen, zodat gebouwen gebruikt kunnen worden. Snellere procedures en maatwerk zorgen voor minder leegstand en meer woningen, werkplekken en voorzieningen in de buurt.

De Amsterdamse haven is van grote betekenis voor de stad en de regio. Ze biedt veel werkgelegenheid, ondersteunt industrie en logistiek en draagt bij aan de economische positie van Amsterdam. Daarom is het belangrijk om voldoende ruimte voor de haven te behouden en te blijven investeren in bereikbaarheid, innovatie en verduurzaming, zodat bedrijven hier ook in de toekomst kunnen blijven ondernemen en werken.

Daarnaast investeert JA21 ook in de toekomst van de stad. Die investeringen betalen we met de verkoop van de aandelen Schiphol aan het Rijk. Op dit moment bezit de gemeente Amsterdam 20% van de aandelen Schiphol. Die zijn ruim 1 miljard euro waard, maar leveren niets op: zelfs geen inspraak. De vrijgekomen middelen worden in een Amsterdams Groeifonds gestoken van waaruit projecten die de economische groei van de stad Amsterdam stimuleren, worden gefinancierd. Zo kan de luchthaven, ongehinderd door activistische wethouders, inzetten op

duurzame groei en verbetering van de hubfunctie waarmee Schiphol zijn cruciale positie behoudt voor onze economie. JA21 is daarnaast voorstander van de ingebruikname van Lelystad Airport, om zo verdere groei mogelijk te maken.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Herwaardering voor ondernemers:** consistent en betrouwbaar beleid voor Amsterdamse ondernemers (groot en klein) en werknemers.
- ✓ **Leges en vergunningskosten verlagen waar mogelijk.**
- ✓ **De gemeente moet sneller en voorspelbaarder facturen betalen met extra interne controle:** een betaaltermijn van 14 dagen wordt de norm.
- ✓ **Sneller herbestemmen en regels versoepelen bij panden die langdurig leegstaan.**
- ✓ **Erkennen belang van de haven van Amsterdam:** voldoende ruimte behouden voor de havenbedrijven.
- ✓ **Aandelen Schiphol verkopen:** opbrengsten in Amsterdams Groeifonds en steun voor de hubfunctie en duurzame groei luchthaven.

4. Woningbouw

De woningnood is hoog en vraagt om snelle, pragmatische oplossingen. JA21 wil dat onze gemeente voortvarend nieuwe woningen bouwt. Wij zijn voorstander van de 'straatje-erbij'-aanpak, waarbij uitbreiding aan de randen van de stad mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast benutten we waar mogelijk inbreidingslocaties binnen de bestaande gemeentegrenzen. Dit gebeurt altijd zonder dat cruciale voorzieningen, zoals groen, sport, onderwijs of bereikbaarheid, in de knel komen.

JA21 staat voor realistische parkeernormen, zodat nieuwe woonwijken bereikbaar en leefbaar blijven. Ook willen we af van overmatige regels die bouwprojecten vertragen of onnodig duur maken. Wij laten het bouwen van woningen daarom zoveel mogelijk aan de markt over, met zo min mogelijk verplichte bouwpercentages voor verschillende woningcategorieën of belemmerende duurzaamheidsmaatregelen.

Er is een groot tekort aan woningen in Amsterdam, maar het tekort is het grootst in het middensegment. Zowel middeldure koop als middeldure huur. Hierdoor stromen te weinig mensen vanuit een sociale huurwoning door naar een woonhuis of middeldure huurwoning. Daardoor is Amsterdam een stad van extremen geworden: lage inkomens in de sociale huur, rijken in dure koopwoningen en een steeds meer wegwijnende middenklasse die naar aangrenzende gemeenten wordt gedreven, zoals bijvoorbeeld Almere. JA21 wil de balans herstellen door veel minder sociale huurwoningen te bouwen, en veel meer in te zetten op middenhuur en betaalbare koopwoningen. JA21 wil dit bewerkstelligen door kleiner te bouwen, goedkoper materiaal te gebruiken en minder complexe duurzaamheidseisen te stellen.

Die woningen komen er alleen als het roer omgaat. De stad zit op slot mede vanwege doorgeslagen regeldruk en een

college dat woningbouw eerder tegenwerkt dan stimuleert. JA21 Amsterdam zet zich in voor versnelde woningbouw en het vergroten van betaalbaarheid door te snoeien in regels, de bouwverhoudingen aan te passen en procedures te versnellen.

In de binnenstad staan veel etages boven winkels leeg of worden enkel als opslag gebruikt, terwijl de woningnood groot is. De ombouw naar woningen loopt onder andere vast op gemeentelijke knelpunten zoals strikte eisen, versnipperde loketten en lange vergunningstrajecten met weinig maatwerk. JA21 Amsterdam wil dit doorbreken met één duidelijk aanspreekpunt, snellere en voorspelbare vergunningverlening, meer maatwerk in regels en actieve ondersteuning richting eigenaren, zodat wonen boven een winkel weer haalbaar en aantrekkelijk wordt.

Woonschepen zijn wat JA21 betreft volwaardige woningen en maken al generaties lang deel uit van het karakter van Amsterdam. De sterke verhoging van de precariobelasting in de afgelopen jaren heeft geleid tot onevenredig hoge woonlasten voor woonbootbewoners.

De waardestijging werkt al door in bestaande belastingen zoals de OZB en roerende zaakbelasting. Het opnieuw belasten van diezelfde waardestijging via hogere precario is onredelijk en ondermijnt de betaalbaarheid van wonen op het water. Het gevolg is verdringing: alleen vermogenden blijven over, of woonschepen verdwijnen naar (kortdurende) verhuur.

JA21 wil de stad toegankelijk houden voor een diverse groep bewoners. Daarom pleiten wij voor een correctie van het precariat tarief voor woonschepen en een gematigde stijging in de toekomst. Zo voorkomen we eenvormigheid,

behouden we betaalbare woonruimte en ondersteunen we bewoners die energie en middelen steken in het maritieme erfgoed van onze stad.

Daarnaast is JA21 er groot voorstander van dat de Stopera op termijn plaats zal maken voor een nieuwe woonwijk. Dit wordt ook een zeer geschikte wijk voor autobezitters: het zou immers zonde zijn de al aanwezige parkeergarage in de toekomst ongebruikt te laten.

Het operagedeelte krijgt een nieuwe locatie in Havenstad, zodat deze nieuwe wijk gelijk met een rijk cultureel leven uit de startblokken komt.

De ambtenarij zal haar werk voortaan doen op gehuurde kantoorlocaties of gemeentelijk vastgoed, liefst veelal buiten de ring. De ambtenarij zal hierdoor meer gevoel krijgen voor de wijken waarvoor zij beleid maakt. Het bestuurlijke hart van de stad, de gemeenteraad zal weer plaatsnemen in het Paleis op de Dam, dat we via deze weg, indirect, weer teruggeven aan de Amsterdamse bevolking.

Tijdens het proces van de verhuizing van de Stopera, zullen er tijdelijk studentenwoningen worden gerealiseerd, zodat de verhuizing geleidelijk kan verlopen en de dienstverlening naar de Amsterdamse bevolking op niveau kan blijven, maar het pand niet deels leeg staat.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Versoepeling van regelgeving:** overbodige regels zoals rigide bouwverhoudingen en strenge duurzaamheidseisen afschaffen om ontwikkelaars aan te moedigen.
- ✓ **Versnelling van vergunningsprocedures:** snelle afhandeling binnen een vaste termijn om woningnood aan te pakken.
- ✓ **Aanpassen woonverdeling:** 20% sociale huur, 50% middenhuur, 30% vrije sector huur/koop voor meer doorstroming.
- ✓ **Prioriteit voor starters en middeninkomens:** 50% van nieuwe woningen voor middenhuur of (sociale) koop, met voorrangsregelingen voor starters en specifieke beroepen om in hun eigen buurt te blijven.
- ✓ **De huidige bouwverhouding (40-40-20) loslaten:** hierdoor gaan wij 10.000 nieuwe woningen per jaar bouwen.
- ✓ **Structurele investering in woningbouw:** vast percentage van de begroting voor woningbouw
- ✓ **Tegengaan leegstand boven winkelpanden:** wonen boven winkels wordt makkelijker.
- ✓ **Coulance erfpacht:** niemand moet klem komen te zitten door de huidige erfpachtregelingen. De gemeente dient coulant te blijven met de toekomstige verandering (incl. herwaardering canon).
- ✓ **Correctie precariotarief woonschepen:** houdt woonboten betaalbaar voor toekomstige generaties.

5. Financiën en gemeentelijke organisatie

De gemeenteraad moet zorgvuldig omgaan met uw belastinggeld. Dat betekent dat we een realistisch en solide financieel beleid voeren, waarbij we niet meer uitgeven dan er binnenkomt. JA21 houdt de lasten voor Amsterdammers zo laag mogelijk. We kijken kritisch naar uitgaven van de gemeente en snijden in kosten die niet noodzakelijk zijn. De gemeente moet zich richten op haar wettelijke kerntaken, zoals openbare orde en veiligheid, onderhoud van de openbare ruimte en jeugdzorg en geen belastinggeld besteden aan doelloze visies of projecten zonder directe meerwaarde. De algemene reserve is de spaarpot van de gemeente. Deze is bedoeld voor calamiteiten en wordt uitsluitend daarvoor gebruikt.

De gemeentelijke organisatie moet efficiënt en servicegericht functioneren, waarbij de dienstverlening aan onze inwoners centraal staat. De gemeente blijft makkelijk benaderbaar en stelt zich behulpzaam op. We stoppen met het automatisme om bij elk project dure, externe adviesbureaus in te schakelen. De benodigde kennis en kunde beleggen we zoveel mogelijk binnen onze ambtelijke organisatie. Zo borgen we de informatiepositie van de gemeente op lange termijn.

Een gezonde democratie betekent dat besluiten transparant worden genomen, burgers directe inspraak hebben en gekozen volksvertegenwoordigers daadwerkelijk invloed hebben op het beleid. In Amsterdam is daar nog veel winst te behalen. JA21 staat voor een sterke en transparante democratie, waarin Amsterdammers weer écht zeggenschap krijgen over hun stad.

Dat betekent: minder bureaucratie en meer inspraak voor bewoners via referenda. Het systeem van stadsdelen kost veel geld, levert niks op en kan wat JA21 betreft op de schop. Het is duur en nutteloos. Een benoemde burgemeester past ook niet bij de directe, transparante,

democratische stad die Amsterdam wil zijn. De burgemeester heeft een sleutelrol in het stadsbestuur en moet daarom een direct mandaat van de bevolking krijgen.

Amsterdam gaat gebukt onder ambtelijke obesitas: het ambtelijke apparaat groeit jaar in, jaar uit. Er worden steeds meer ambtenaren aangenomen, steeds meer managementlagen gecreëerd en steeds meer beleidsnota's geschreven. JA21 wil een kleinere, efficiëntere overheid die zich richt op de kerntaken: voldoende en betaalbare woningen, schone straten en veiligheid.

Het linkse beleid van de afgelopen jaren stuurt Amsterdam financieel richting de afgrond. De cijfers zijn glashelder: de netto schuldquote is opgelopen van 46% in 2021 naar 59% in 2025. In 2026 sterven we af op maar liefst 75%. Richting 2029 sterven we zelfs af op 89%, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2021. Dit betekent een enorme stijging van de rentelasten waardoor vaste verplichtingen steeds meer geld opslokken. Hierdoor blijft er structureel veel te weinig over voor veiligheid, onderhoud, bereikbaarheid en een schone stad. Dit vindt JA21 onacceptabel en financieel wanbeleid.

JA21 Amsterdam wil daarom drastisch andere keuzes. Geen automatische reflex van meer overheid, meer projecten, meer subsidie, maar een harde terugkeer naar kerntaken en financiële discipline. Dat betekent: uitgaven in de volle breedte reduceren, stoppen met ideologisch gedreven prestige- en symboolbeleid, overhead en externe inhuur fors terugbrengen en iedere euro publiek geld toetsen op meetbaar resultaat. Amsterdam kan alleen betaalbaar en bestuurbaar blijven als we nu ingrijpen.

Het ziekteverzuim bij de gemeente ligt rond de 9,6% en kost Amsterdam naar schatting €164 miljoen per jaar.

JA21 pakt dit aan met beter management (duidelijke aansturing, lagere werkdruk, sneller re-integreren) en door te stoppen met diversiteit- en inclusiebeleid: we kiezen weer voor kwaliteit en geschiktheid, zodat teams beter functioneren en het verzuim omlaag gaat.

De gemeentelijke belastingen van de gewone Amsterdammer moeten omlaag. Dat betaalt JA21 door te snijden in het groeiende aantal ambtenaren, externe consultants/inhuur, de kunstsubsidies, klimaatbeleid en prestigeprojecten. Bij grote projecten wordt gekeken naar het nut voor Amsterdam als geheel, niet voor een kleine maatschappelijke groep. Op die manier maken we Amsterdam weer financieel gezond.

We zullen de aankomende jaren uiterst voorzichtig zijn met de toeristenbelasting, vanwege de BTW-verhoging in 2026 (9->21%) voor hotels. Voorlopig zullen we moeten monitoren wat de prijsverhogingen betekenen voor de toeristenbranche, voordat het wat ons betreft weer mogelijk is om de toeristenbelasting te laten stijgen. Bij het bepalen van de toeristenbelasting en andere zaken gerelateerd aan toeristen willen we vooral inzetten op het stimuleren van hoogwaardige bezoekers die minder overlast veroorzaken en de lokale economie meer stimuleren.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Beperking van de alsmat groeiende uitgaven:** strengere controle op de gemeentebegroting, 20% lagere kosten door te snijden in aantal ambtenaren, inhuur van consultants en externen, kunstsubsidies en doorgeschoten klimaatbeleid.
- ✓ **Focus op kerntaken:** gemeente richt zich op woningbouw, veiligheid, onderhoud en openbare voorzieningen.
- ✓ **Efficiënte processen:** snellere afhandeling van aanvragen om inwoners en ondernemers te ontlasten.
- ✓ **Direct gekozen burgemeester:** landelijk aansturen op directe verkiezing.
- ✓ **Inzetten op schuldreductie:** de schuldquote stijgt momenteel enorm (46%->89%), tijd voor bezuinigingen en een harde terugkeer naar kerntaken.
- ✓ **Focus op aanpak van ziekteverzuim:** meer aandacht voor ziekteverzuim en medewerkers aannemen op basis van kwaliteit in plaats van diversiteit en inclusie.
- ✓ **Belastingverlaging middels de gemeentelijke heffingen voor midden- en hogere inkomens:** werken financieel aantrekkelijker maken dan de bijstand.
- ✓ **Snoeien in regels:** Voor elke nieuwe, extra bedachte regel wil JA21 eerst kijken of er regels weg kunnen.

6. Jeugdzorg, WMO-beleid en scholing

Zorg is een belangrijke taak van de gemeente, en inwoners moeten kunnen rekenen op betrouwbare en kwalitatief goede ondersteuning. Vooral in de jeugdzorg is het essentieel dat wachtlijsten worden ingekort. Ieder kind verdient tijdige en passende hulp. JA21 maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen opvoedvragen en zorgvragen. Opvoedproblemen moeten vroegtijdig worden aangepakt om onnodige medicalisering te voorkomen. Dit ontlast de jeugdzorg, waardoor echte zorgvragen sneller kunnen worden behandeld.

Onze aanpak richt zich op tijdelijke en doelgerichte ondersteuning, met zelfstandigheid als einddoel. Vanaf de start moet duidelijk zijn dat een traject eindig is. De uitstroom uit de jeugdzorg krijgt daarom evenveel aandacht als de instroom. We willen geen langdurige zorgtrajecten zonder perspectief, maar hulp die gezinnen sterker maakt en hen in staat stelt weer op eigen kracht mee te doen in de samenleving.

Daarnaast wonen inwoners steeds langer zelfstandig en doen zij vaker een beroep op WMO-voorzieningen. In het WMO-beleid moet maatwerk en vertrouwen centraal staan. JA21 wil dat de procedures voor aanvragen eenvoudiger, sneller en begrijpelijker worden, zodat inwoners niet verdwalen in bureaucratie maar snel de juiste ondersteuning krijgen.

De jeugdzorg kraakt onder haar eigen gewicht, ouderen wachten te lang op hulp en voorzieningen lopen achter op de bevolkingsgroei. De wachtlijsten in de jeugdzorg zijn te lang en kwetsbare jongeren en gezinnen krijgen niet de zorg die ze nodig hebben. Ook ouderen en hulpbehoevenden wachten steeds langer op huishoudelijke ondersteuning.

JA21 wil dat zorg weer om mensen draait, niet om formuleren. We snoeien daarom stevig in de bureaucratie rond WMO en jeugdzorg: minder registratiedruk, dus minder dubbel werk. Professionals krijgen het vertrouwen en de ruimte om maatwerk te leveren, zodat de menselijke maat

niet wordt verdrongen. Door processen te vereenvoudigen en verantwoordelijkheid lager in de organisatie te leggen, kunnen hulpverleners hun tijd besteden aan wat telt: gezinnen ondersteunen, problemen vroeg signaleren en passende hulp organiseren. Zo wordt zorg efficiënter, effectiever en beter toegankelijk, met kortere wachttijden als resultaat.

In de jeugdzorg kiest JA21 voor tijdelijke, doelgerichte hulp met duidelijke doelen en harde evaluatiemomenten. Vanaf

de start is helder wanneer een traject eindigt, zodat uitzichtloze trajecten zonder resultaat worden voorkomen en capaciteit beschikbaar blijft voor kinderen die echt zorg nodig hebben.

Voorkomen is beter dan genezen en dus wil JA21 proberen te voorkomen dat jongeren in de jeugdzorg terechtkomen. Dat begint bij een voorspoedige schoolcarrière op een middelbare school naar keuze. Daarom wil JA21 Amsterdam stoppen met de loting en inzetten op het vraaggestuurd aanbod van scholen. Populaire scholen mogen groeien, impopulaire scholen moeten of verbeteren of krimpen.

Daarnaast vindt JA21 het belangrijk dat kinderen zich goed kunnen concentreren in de schoolgebouwen en daarom moet er extra aandacht komen voor voldoende koeling en ventilatie in oude schoolgebouwen.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Snoeien in de bureaucratie:** minder registratiedruk en meer maatwerk in de WMO en jeugdzorg, zodat professionals hun werk zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen doen.
- ✓ **Stoppen met de loting bij keuze middelbare scholen:** overgaan naar een systeem van vraaggestuurd aanbod.
- ✓ **Tijdelijke doelgerichte jeugdzorg:** harde eindtermijnen om uitzichtloze trajecten zonder resultaat te voorkomen.
- ✓ **Menselijke maat:** professionals krijgen het vertrouwen en de ruimte om maatwerk te leveren zonder standaardprotocollen.
- ✓ **Ventilatie en koeling scholen:** beheersing binnenklimaat schoolgebouwen is bewezen belangrijk voor de concentratie van kinderen.

7. Energie

Het lokale elektriciteitsnet heeft steeds meer moeite om de groeiende vraag door elektrificatie aan te kunnen. Door toenemende netcongestie kunnen nieuwe woonwijken, scholen en bedrijven vaak niet direct worden aangesloten. JA21 kiest daarom voor een betrouwbare en betaalbare energievoorziening: kernenergie. Windturbines en grootschalige zonnevakktes leveren wisselvallige energie en tasten ons landschap aan. Binnen onze gemeente staan we daarom geen plaatsing van windturbines en grote zonnevakktes toe.

Keuzevrijheid voor inwoners staat voor JA21 centraal. Huishoudens bepalen zelf welke energiebron zij willen gebruiken. We dwingen niemand om van het gas af te gaan. Collectieve warmtenetten leiden vaak tot afhankelijkheid en hogere kosten. Daarom zijn we terughoudend met de aanleg van warmtenetten en deelname blijft altijd vrijwillig.

Het isoleren van woningen is altijd een verstandige keuze: het verlaagt de energierekening en vermindert het energieverbruik. De gemeente stimuleert isolatie door hierover afspraken te maken met woningcorporaties. Voor particuliere woningeigenaren zorgen we voor duidelijke en toegankelijke informatie over beschikbare subsidies en praktische maatregelen.

JA21 Amsterdam staat voor een duurzaamheidsbeleid dat haalbaar en betaalbaar is. Wij verzetten ons tegen onrealistische doelstellingen en kostbare maatregelen die Amsterdammers in financiële problemen brengen en onze economie schaden. Zo wordt er niemand gedwongen om van het gas af te gaan. Burgers die al zijn aangesloten op extreem dure warmtenetten blijven we compenseren, maar de aanleg van nieuwe warmtenetten wordt onmiddellijk beëindigd. In plaats daarvan wordt het gemeentelijke klimaatfonds ingezet om 'huis-tuin-en-keuken-isolatie' op

grote schaal van de grond te krijgen zodat Amsterdammers een structureel lagere energierekening krijgen.

En we stoppen niet alleen met aardgasvrij, maar we trekken ook gelijk de stekker uit lopende windturbineprojecten.

ten. Windturbines zijn lelijk, en groene ruimte is schaars dus die koesteren we. Windturbines veroorzaken ook overlast voor omwonenden door slagschaduw en produceren een laagfrequent geluid. Alleen daarom al horen windturbines niet in of bij de stad. De vergunningverlening voor windturbineprojecten wordt daarom per direct stopgezet. Er komen geen nieuwe windturbines in Amsterdam Zuidoost, de Noorder IJplas of het Westelijk Havengebied. Nergens wordt nog een windturbine bijgebouwd. Ook trekt

de gemeente zich terug uit juridische procedures tegen de provincie om bewoners ongewenste windturbines op te dringen.

JA21 wil de netuitbreiding in Amsterdam actief mogelijk maken. Dat betekent: sneller en voorspelbaar ruimte vrijmaken voor nieuwe elektriciteitsstations en transformatorhuisjes, met duidelijke locatiekeuzes en strak ingerichte vergunningsprocedures. We zorgen voor goede afstemming met de inrichting van de openbare ruimte, zodat werkzaamheden aan kabels en stations zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd en de overlast beperkt blijft. Zo versnellen we de uitbreiding van het elektriciteitsnet en

maken we wonen, werken en bouwen in Amsterdam weer haalbaar. Dit moeten we doen in goed overleg met Liander en TenneT (Taskforce).

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Stopzetten windturbineprojecten:** geen windturbines in Amsterdam.
- ✓ **Een lagere energierekening voor Amsterdammers:** inzet klimaatfonds als vliegwiel voor investeringen in isolatie.
- ✓ **Geen gedwongen gasafsluiting:** huishoudens behouden keuzevrijheid.
- ✓ **Een Amsterdamse kerncentrale:** actieve medewerking aan projecten voor kernenergie.
- ✓ **Stop biomassaverbranding:** in 2030 moet de Amsterdamse collectieve warmtevoorziening biomassa-vrij zijn.
- ✓ **Verzwaring elektriciteitsnet:** investeren in capaciteit en uitbreiding om netcongestie tegen te gaan.
- ✓ **Geen extra duurzaamheidseisen bij nieuwbouw:** kosten beperken en woningbouw versnellen.

8. Groen en sport

Onze inwoners verdienen een goed onderhouden, toegankelijke en prettige buitenruimte. Het is belangrijk dat openbaar groen zorgvuldig en consistent onderhouden wordt. De entree van de stad en het centrum moeten er daarbij altijd representatief uitzien. We streven naar een evenwichtige verdeling van groenonderhoud over alle wijken. Inwoners en ondernemers die willen bijdragen aan het onderhoud van groen in hun buurt, worden actief ondersteund en gestimuleerd. JA21 zet in op het toevoegen van extra groen aan bestaande parken.

JA21 zorgt voor voldoende, goed onderhouden sport- en speelvoorzieningen in de openbare ruimte, met aandacht voor alle doelgroepen. Sportverenigingen spelen een belangrijke rol in het versterken van onze lokale gemeenschap. De inzet van vrijwilligers is van grote waarde en verdient waardering en ondersteuning. De gemeente helpt sportclubs bij het werven van nieuwe vrijwilligers en vervult daarbij een verbindende rol tussen sportclubs, scholen en maatschappelijke partners. Wij vinden goed onderhoud van sportvelden essentieel. Met een meerjarenprogramma stellen we voldoende middelen beschikbaar, zodat sportclubs hun velden duurzaam kunnen onderhouden.

Een gezonde stad begint met toegankelijke zorg en voldoende mogelijkheden om te sporten en bewegen. Amsterdam groeit, maar de investeringen in zorg en sport groeien niet evenredig mee. De wachttijden voor sportverenigingen lopen op en velden zitten overvol. JA21 wil dat sportvoorzieningen gelijke tred houden met de groei van Amsterdam. Toegankelijke zorg en adequate sportvoorzieningen zijn cruciaal voor een gezonde stad.

Amsterdam is een stad en geen dorp. Maar ook bomen en planten maken deel uit van de stedelijke omgeving en dan

niet alleen in de parken, maar ook in de wijken. Bomen zorgen voor verkoeling in de zomer en maken intrinsiek onderdeel uit van een aangename en leefbare stad. Echter, mag wat JA21 betreft groen beleid nooit ten koste gaan van de veiligheid, het verkeer of parkeerplaatsen. Daarom wil JA21 waar mogelijk inzetten op extra vergroening of in ieder geval geen verdere afname.

De gemeente beboet bewoners die zelf in hun straat een tuintje aanleggen of plantenbakken neerzetten. Wat JA21 betreft is dat de verkeerde weg. Wij geloven in de zelfredzaamheid van de Amsterdammer en willen dergelijke initiatieven juist stimuleren. Daarom stellen wij voor de Jan Schaeferprijs in het leven te roepen: een prijs voor bewoners van een straat die gezamenlijk, zonder subsidie of hulp van de gemeente, hun straat mooier en groener hebben gemaakt.

Dit om te voorkomen dat er alleen maar over 'groen' wordt gepraat en het in de praktijk bij lege woorden blijft. Jan Schaefer stond voor actie en voor bewoners die zelf de handen uit de mouwen steken. Waar anderen zijn blijven steken in mooie woorden, pakt JA21 dat praktische idealisme van toen weer op.

JA21 vindt dat Amsterdamse bestuurders alle Amsterdammers, die met een hengel in de hand rust en plezier vinden aan de waterkant, met rust moeten laten. Nederland heeft solide wetgeving tegen dierenmis-handeling en daar heeft wat JA21 betreft de gemeente Amsterdam niets aan toe voegen. Daarnaast zijn sportvis-sers veelal de eersten die aan de bel trekken bij echte problemen met het Amsterdamse water en die signaalfunctie is wat JA21 betreft van onschatbare waarde.

Tot slot vindt JA21 dat we weer groot moeten durven denken. Daarom wil JA21 dat Amsterdam open moet staan voor het organiseren van de Olympische Spelen. Uiteraard niet tegen elke prijs en niet in ons eentje, maar laat de Olympische Spelen die stip aan de horizon zijn die ons helpt alles in deze stad op orde te krijgen en ons internationaal positief in de kijker te spelen. Daarnaast is sport een van de laatste domeinen waarin het legitiem wordt bevonden om trots te zijn op onze nationale identiteit en onze driekleur. Het versterken van die trots mag van JA21 best wat kosten.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Voldoende sportvoorzieningen bij nieuwbouw:** ook bij nieuwbouw rekening houden met voldoende vierkante meters voor sport.
- ✓ **Ruimte voor initiatieven die sport toegankelijk maken:** met extra focus dat dit voor iedereen geldt, van jong tot oud.
- ✓ **Inzet op mentale gezondheid:** nauwere samenwerking tussen sportverenigingen en zorgverleners om mentale klachten sneller te behandelen.
- ✓ **Een betere verdeling van sportlocaties over de stad:** zodat de concentratie beter verdeeld is over de stad.
- ✓ **Sterke sportverenigingen:** gemeentelijke waardering voor vrijwilligers, inzet van buurtsportcoaches en sport als middel tegen eenzaamheid.
- ✓ **Groene betutteling tegengaan:** geef Amsterdammers meer vrije ruimte om zelf groen aan te leggen.
- ✓ **Extra vergroening:** waar mogelijk inzetten of in ieder geval geen verdere afname.

9. Integratie en spreidingswet

De Spreidingswet schuift de verantwoordelijkheid van fallend landelijk asielbeleid af op gemeenten. JA21 vindt dat de bevoegdheid om een AZC te openen altijd bij de gemeenteraad moet liggen en niet via dwang van bovenaf mag worden opgelegd. Wij verzetten ons daarom krachtig tegen de uitvoering van de Spreidingswet en blijven ons actief inzetten voor intrekking ervan. Deze wet legt namelijk een onevenredig zware druk op de draagkracht van onze lokale voorzieningen en gemeenschap. Daarnaast krijgen gemeenten jaarlijks een taakstelling om een verplicht aantal statushouders te huisvesten. Statushouders krijgen momenteel voorrang op sociale huurwoningen, wat de toch al krappe woningmarkt verder onder druk zet en de wachtlijsten voor woningzoekenden vergroot. JA21 wil deze voorrang afschaffen. Om toch aan de wettelijke taakstelling te voldoen, kijken we naar alternatieve woonvormen, zoals flexwoningen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bevorderen van de integratie van nieuwkomers. Goede integratie begint met het leren van de Nederlandse taal. JA21 zet daarom in op snelle en effectieve integratie, waarbij het leren van de Nederlandse taal en het aanpassen aan de Nederlandse cultuur, gebruiken en normen en waarden centraal staat. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk de stap zetten naar betaald werk of, wanneer dat niet haalbaar is, op zijn minst een bijdrage leveren via vrijwilligerswerk.

Amsterdamse voorzieningen zijn bedoeld voor mensen die onderdeel willen en kunnen zijn van onze samenleving. Uitgeprocedeerde asielzoekers vallen hier niet onder. Daarom is JA21 tegen het in stand houden van het Programma Ongedocumenteerden Amsterdam, waarbij mensen worden opgevangen die geen recht hebben om in Amsterdam te blijven. Dit programma kost Amsterdammers vele miljoenen per jaar.

JA21 Amsterdam wil stoppen met het subsidiëren van initiatieven die ongedocumenteerden motiveren om naar Amsterdam te trekken. Deze mensen zijn hier vaak illegaal en moeten niet extra geprikkeld worden om hier illegaal te blijven. Dat is ook voor ongedocumenteerden een oneerlijke toekomst. Daarom schaffen wij de Subsidie Aankomst-infrastructuur Nieuwkomers en Ondersteuning Ongedocumenteerden af voor opvang, begeleiding en “meedoen”-trajecten voor mensen zonder verblijfsrecht (ongedocumenteerden), en houden we voor hen financiering over die direct is gericht op veilige terugkeer.

Het huidige college kiest er nadrukkelijk voor om illegalen en ongedocumenteerden méér te bieden dan veel andere gemeenten, en breidt die steun zelfs uit. Tegelijk is het beeld van de omvang diffuus: het is niet exact bekend hoeveel ongedocumenteerden er in Amsterdam wonen. De laatste WODC-schatting noemt circa 15.000; landelijk wordt vaak 23.000 tot 58.000 genoemd, dit laat zien dat Amsterdam buitensporig veel ongedocumenteerden opvangt. Dit komt wat JA21 betreft door te ruimhartig gemeentelijk beleid, dat een aanzuigende werking heeft: wie weet dat hier wél opvang en ondersteuning beschikbaar is, trekt eerder naar Amsterdam of blijft hier hangen. Dat zet extra druk op woningen, zorg, handhaving en de gemeentelijke begroting. JA21 wil daarom stoppen met beleid dat illegaal verblijf faciliteert en de inzet beperken tot sober, tijdelijk en strikt gericht op terugkeer.

Het leren van Nederlands mag niet vrijblijvend zijn en heeft wat JA21 betreft gevolgen voor de aanspraak op een uitkering of sociale huurwoning. Daarom stellen wij een taalnorm voor, net als in Vlaanderen. Dit houdt in dat de verhuurder een boete oplegt als een huurder na twee jaar de Nederlandse taal nog steeds onvoldoende machtig is.

Integratie gaat veel verder dan alleen taal, het gaat ook over hoe we de openbare ruimte gebruiken, en wat daar de grenzen zijn. Versterkte gebedsoproepen zijn wat JA21 betreft ongewenst. Religie is in zijn aard een particuliere zaak en verdient daarom geen plaats in de openbare ruimte. Laat staan dat het mensen in hun huiskamer tot last is.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Taalnorm handhaven:** wie niet voldoende Nederlands spreekt (minimaal niveau B2) en geen moeite doet om het te leren, wordt gekort op zijn of haar uitkering.
- ✓ **Nederlands leren is niet vrijblijvend:** een taalnorm voor sociale huur.
- ✓ **Geen versterkte gebedsoproepen:** verbiedt alle versterkte gebedsoproepen van Amsterdamse moskeeën.
- ✓ **Stopzetten van het Programma Ogedocumenteerden Amsterdam.**
- ✓ **Geen automatische voorrang meer voor statushouders op sociale huurwoningen.**
- ✓ **Schrap subsidie voor ongedocumenteerden:** minimaliseer gemeentelijke subsidies voor mensen zonder verblijfsrecht.
- ✓ **Stop met de aanzuigende werking:** gemeentelijke voorzieningen die illegaal verblijf faciliteren, hebben een aanzuigende werking en moeten daarom beperkt blijven tot een sober, tijdelijk en strikt beleid, gericht op terugkeer.

10. Kunst en cultuur

Cultuur brengt mensen samen en speelt een waardevolle rol in onze gemeenschap. JA21 Amsterdam vindt het belangrijk dat culturele initiatieven van onderop uit de samenleving komen. Initiatieven die echt iets bijdragen aan het samenleven in onze gemeente verdienen erkenning en steun. De gemeente ondersteunt cultuurinstellingen dan ook alleen wanneer zij aantoonbare meerwaarde hebben voor onze inwoners, niet omdat subsidies als vanzelfsprekend worden gezien.

Publiek geld moet eerlijk, doelgericht en efficiënt worden besteed. JA21 wil af van onnodige of ideologisch gedreven cultuursubsidies die geen breed draagvlak hebben. In plaats daarvan richten we ons op laagdrempelige en lokale, culturele activiteiten die onze gemeenschap versterken, zoals verenigingen, podia voor lokale talenten en evenementen die inwoners bij elkaar brengen.

Amsterdam is een stad met een rijke geschiedenis en een uniek cultureel erfgoed. Helaas zien we steeds vaker dat cultuurbeleid wordt ingezet voor politieke doelen, met diversiteits-quota, activistische subsidies en moderne kunstprojecten die nauwelijks draagvlak hebben. Ook moet het opdringen van een misplaatst schuldgevoel over zaken die gebeurd zijn in een tijd dat de normen en

waarden nu eenmaal minder verlicht waren, worden gestopt. JA21 kiest voor een cultuurbeleid dat erfgoed beschermt, vrije expressie waarborgt en belastinggeld niet verspilt aan politiek-activistische initiatieven.

Met deze aanpak zorgt JA21 ervoor dat cultuurbeleid weer draait om wat écht belangrijk is: het beschermen van ons erfgoed, ruimte geven aan creativiteit en het versterken van de samenhang in onze stad. Cultuur en erfgoed in Amsterdam dienen beschermd te worden zonder politieke inmenging.

Doorgeschoten diversiteitsbeleid lijkt steeds vaker te draaien om vinkjes, quota en processen in plaats van kwaliteit en resultaat. Als je bij werving, promotie en inkoop niet langer primair stuurt op competenties en prestaties, krijg je onbedoeld een systeem dat polarisatie vergroot, talent demotiveert en de organisatie duurder en minder effectief maakt. Diversiteit is prima als het voortkomt uit gelijke kansen, maar beleid moet altijd ondergeschikt blijven aan vakmanschap, betrouwbaarheid en meetbare output. Daarom: stop met dwingende quota en ideologische trainingen, maak selectie transparant en toetsbaar, en stuur weer op de beste persoon voor de taak.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Geen diversiteits-quota:** kunst en cultuur draaien om kwaliteit, niet om identiteitsbeleid.
- ✓ **Herwaardering van cultureel erfgoed:** extra focus op educatie over het Amsterdams verleden en behoud van iconische plaatsen.
- ✓ **Transparantie in subsidiebeleid:** financiering uitsluitend zonder ideologische voorwaarden en alleen voor projecten met maatschappelijke meerwaarde.
- ✓ **Een vrije culturele ruimte:** vrijheid van meningsuiting en artistieke expressie waarborgen, met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

11. Afval

Afval: iedereen heeft ermee te maken en wil er vooral op een eenvoudige manier vanaf. JA21 pleit voor een gezonde balans tussen service en betaalbaarheid binnen ons afvalstelsel. Innovatie in de afvalsector speelt hierbij een belangrijke rol. Waar mogelijk geven wij de voorkeur aan nascheiding boven extra belasting voor inwoners.

Grofvuil-dumpingen en zwerfafval tasten het straatbeeld aan en zorgen voor verloedering. JA21 Amsterdam vindt het essentieel dat onze straten schoon en leefbaar blijven. Dat betekent enerzijds stevig handhaven op bekende hotspots voor afvaldumpingen en anderzijds investeren in een toegankelijk en gebruiksvriendelijk afvalstelsel. Inwoners moeten grofvuil eenvoudig kunnen wegbrengen naar de milieustraat of laagdrempelig thuis laten ophalen. Daarnaast zorgen we voor voldoende prullenbakken om zwerfafval te voorkomen. Voor statiegeld jagers die rommel achterlaten, zetten we extra handhaving in. Door het serviceniveau te verhogen maken we het inwoners makkelijker om hun afval op de juiste manier aan te bieden. Wanneer dit ondanks de goede voorzieningen toch niet gebeurt, volgen passende consequenties.

JA21 Amsterdam wil stoppen met het weghalen van prullenbakken. De gemeente gaat prullenbakken weghalen op drukke plekken in de stad in een "afvalbakkenoffensief" om zwerfvuil tegen te gaan, mede door de overlast gericht op het statiegeld. Dat werkt averechts: minder prullenbakken betekent natuurlijk juist meer afval op straat, we hebben ze immers om die reden daar ooit neergezet. We kiezen voor een praktische aanpak: prullenbakken blijven beschikbaar, worden waar nodig verstevigd en slimmer geplaatst, zodat ze minder makkelijk opengebroken kunnen worden.

JA21 wil het stoppen van de vrije inzameling van grofvuil terugdraaien. Het stoppen met de vrije inzameling van grofvuil op straat vanaf 2026, is een historische fout, die net zoals 20 jaar geleden in de praktijk tot veel méér straatdumpingen zal leiden. Het huidige college wil naar een systeem toewerken waar mensen met een deelbakfiets hun grofvuil zelfstandig naar een recyclepunt buiten de stad brengen, dit is een goed voorbeeld van een links gedreven ideologisch en theoretisch beleid dat in de werkelijkheid heel anders zal uitpakken. JA21 Amsterdam wil daarom het stoppen van de vrije inzameling van grofvuil terugdraaien. Tegelijkertijd intensiveren we het toezicht op hotspots en treden we sneller op tegen herhaaldelijke vervuilers die de buurt laten verloederen.

In Amsterdam is het afvalbeleid voor ondernemers moeilijk uitvoerbaar. Daarnaast worden horecaondernemers soms verantwoordelijk gehouden voor afval dat ontstaat doordat de gemeente de inzameling en ophaalfrequentie niet op orde heeft. Er moet beter contact komen met de lokale ondernemers en het beleid moet beter afgestemd worden op hetgeen haalbaar is voor lokale ondernemingen. Als containers vol blijven, inzameling uitvalt of afspraken niet worden nagekomen, kan het niet zo zijn dat de ondernemers daar de rekening van betalen via boetes en extra regels. JA21 Amsterdam wil daarom dat de gemeente eerst haar basisdienstverlening op orde brengt: betrouwbare ophaalschema's, beter afstemmen met de lokale ondernemers zelf en een duidelijk escalatiepunt (wanneer het fout gaat) met snelle antwoordtijden voor ondernemers. Handhaving hoort zich te richten op echte vervuilers, niet op ondernemers die met een falend inzamelsysteem worden opgezadeld.

Rattenoverlast neemt toe en schaadt de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid in buurten. JA21 Amsterdam wil dit

stevig aanpakken met strikte handhaving op zwerfafval en verkeerd aangeboden huisvuil, snellere opschoning van hotspots, betere afsluiting van afvalcontainers en gerichte professionele verdelging waar de overlast het grootst is. Zo maken we straten, kades en parken weer schoon en veilig.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Stoppen met het weghalen van prullenbakken vanwege statiegeldoverlast:** voldoende prullenbakken blijven een basisvoorziening tegen zwerfafval.
- ✓ **Prullenbakken verstevigen en vandalismebestendiger maken:** denk ook aan meer ondergrondse containers, zodat afval niet op straat belandt.
- ✓ **Meer statiegeld-inleverpunten realiseren:** uiteraard zolang statiegeld bestaat. Automaten worden goed verspreid over de stad.
- ✓ **Stoppen met het weghalen/afschalen van grofvuilpunten:** laagdrempelige, betrouwbare grofvuilroutes (milieustraat en ophalen).
- ✓ **Gericht toezicht en handhaving op hotspots:** zichtbare controles en snelle boetes voor het slopen van prullenbakken en het veroorzaken van zwerfafval.
- ✓ **Basisdienstverlening op orde:** betrouwbare ophaalschema's, beter afstemmen met de lokale ondernemers en een duidelijk escalatie-loket met snelle antwoordtijden voor ondernemers.
- ✓ **Harde maatregelen rattenoverlast:** strenger handhaven op afval, hotspots direct schoonmaken en gericht en professioneel verdelgen.
- ✓ **Statiegeld afschaffen:** hoewel dit een landelijke aangelegenheid is, is het wel de sleutel naar een schonere stad. Statiegeld dient dan ook per direct te worden afgeschaft.

12. Recreatie en toerisme

Toerisme geeft een stevige impuls aan onze stad. Ondernemers in de toeristische sector zetten zich dagelijks in om Amsterdam positief op de kaart te zetten. JA21 hecht eraan dat deze sector blijft bruisen, terwijl het toerisme in balans wordt gehouden met de leefbaarheid in de buurten.

Een gezonde stad kent een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. JA21 vindt het essentieel dat zowel inwoners als bezoekers binnen onze gemeente volop kunnen genieten van recreatiemogelijkheden. Daarom behouden we bestaande recreatiegebieden en beperken we het gebruik ervan niet verder.

Tegelijkertijd moet toerisme in Amsterdam in balans blijven met de leefbaarheid in de buurten en op straat. Daarom zetten wij in op het beter spreiden van bezoekers over de stad, zodat de druk niet steeds op dezelfde wijken terechtkomt. Daarbij kiezen we niet voor dogmatische en onhaalbare plafondcijfers zoals maximaal 20 miljoen bezoekers per jaar, maar voor een realistische aanpak die stuurt op kwaliteit: minder massatoerisme en meer hoogwaardig toerisme dat bijdraagt aan de lokale economie. Als we dit kunnen bereiken door de toeristenbelasting iets te verhogen, dan zijn we daar niet direct op tegen, mits de congressector hier geen hinder van ondervindt. Maar voordat we de toeristenbelasting laten stijgen, willen we de aankomende periode eerst gaan monitoren wat de verhoging van BTW voor impact heeft op hotels, voordat we nog verdere stijging accepteren. We erkennen als JA21 Amsterdam dat toerisme, congressen en cruises het Amsterdamse hogevoorzieningenpeil mede mogelijk maken, denk hierbij aan een uitgebreid OV-netwerk, een sterke culturele sector, veel horeca en andere vrijetijdsvoorzieningen. Toerisme hoort tot en met een zekere hoogte ook bij het internationale karakter van de stad, bovendien genereert het veel banen en toegevoegde waarde voor Amsterdam.

JA21 Amsterdam is tegen de komst van het erotisch centrum. Dit is geen structurele oplossing voor overlast, maar vooral het verplaatsen van problemen en het creëren van nieuwe risico's voor veiligheid en openbare orde. In plaats daarvan kiezen wij voor duidelijke regels, betere spreiding en gerichte handhaving waar de overlast het grootst is, zoals op de Wallen.

Ook op straat en in parken moet recreatie veilig en prettig blijven. We zien toenemende overlast en gevaar door (opgevoerde) elektrische fietsen en fatbikes die te hard rijden, onder meer in parken en op drukke fietspaden. Daarom wil JA21 Amsterdam strenger controleren op snelheid en opvoeren, zodat fietspaden weer veilige plekken zijn voor bewoners en bezoekers. In Amsterdamse parken zoals het Vondelpark en het Rembrandtpark hebben mensen dagelijks overlast van mensen op fatbikes. Wat JA21 betreft zijn de Amsterdamse parken een plek om te recreëren, niet om op een vaak opgevoerde fatbike op hoge snelheid doorheen te scheuren. Daarom is JA21 Amsterdam voor een verbod op fatbikes in parken.

JA21 Amsterdam wil recreatiebootjes niet de stad uit jagen. Voor veel Amsterdammers is het onbetaalbaar om nu een duur elektrisch motortje aan te schaffen, terwijl de milieuwinst bij veel particuliere bootjes beperkt is omdat ze relatief weinig vaaruren maken. Daarom willen wij de overgangsregeling voor bestaande boten verlengen tot 2040, met een realistisch en betaalbaar pad naar verduurzaming, en tegelijk de kosten van het vignet verlagen voor alle bootjes zodat varen op de grachten leuk en toegankelijk blijft voor iedereen.

Nederlanders hebben al eeuwen plezier op het water, daarom hoort varen voor iedereen toegankelijk te zijn, niet alleen voor mensen met een hoog inkomen. Het huidige binnenhavengeld is buitenproportioneel hoog, vooral voor kleine pleziervaartuigen. Hierdoor dreigt varen op de grachten een elitair privilege te worden. JA21 wil het binnenhavengeld beperken zodat Amsterdammers betaalbaar kunnen blijven genieten van het water. Tegelijk kiezen wij voor gerichte en effectieve handhaving: wrakken, (half) gezonken schepen en overlast op het water worden daadkrachtig aangepakt. Vrijheid op het water gaat hand in hand met verantwoordelijkheid.

Rondvaartbedrijven dragen bij aan de economie, werkgelegenheid en internationale uitstraling van Amsterdam. Bedrijven met historische rondvaartschepen dragen bovendien bij aan het behoud van historisch erfgoed. JA21 staat voor een helder en juridisch houdbaar vergunningstelsel, waarbij het aantal rondvaartvergunningen wordt

afgestemd op de daadwerkelijke capaciteit van het grachtenstelsel. Beperkingen zijn alleen gerechtvaardigd waar dat nodig is voor veiligheid en doorstroming. Knelpunten worden in overleg met ondernemers opgelost. Zo creëren we ruimte voor innovatie, duurzaamheid en behoud van erfgoed en ondernemerschap.

JA21 is tegen betutteling en dus ook tegen het beleid om snackbars en restaurants eerder te laten sluiten. Dit soort generieke maatregelen treft vooral de ondernemers die het wél goed doen en Amsterdammers die na werk, sport of een avond uit nog iets willen eten. Het schaadt de levendigheid van de stad en kost omzet en banen, terwijl het probleem van overlast daarmee echt niet wordt opgelost. JA21 kiest daarom voor maatwerk: gerichte handhaving op echte overlastgevers, duidelijke afspraken per straat of gebied en een aanpak die veiligheid vergroot zonder het normale, plezierige stadsleven af te knippen. Amsterdam is immers geen dorp maar een hoofdstad.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Aanpak overlastgevende toeristen:** handhaving op ongewenst gedrag.
- ✓ **Verbieden van fatbikes in parken:** parken zijn er om te recreëren en niet om doorheen te racen.
- ✓ **Geen erotisch centrum:** er is geen maatschappelijk draagvlak voor een erotisch centrum.
- ✓ **Meer controles op opgevoerde elektrische fietsen:** strengere snelheids- en opvoercontroles voor veilige fietspaden en parken.
- ✓ **Het beter spreiden van toeristen:** verspreid bezoekers over de stad voor betere leefbaarheid en minder druk op steeds dezelfde wijken.
- ✓ **Overgangsregeling pleziervaart Amsterdam verlengen tot 2040:** verleng de overgangsregeling, verlaag vignetkosten en houd een pleziervaartuig voor iedereen betaalbaar.
- ✓ **Tegen betutteling horeca:** geen generieke eerdere sluitingstijden voor snackbars, maar gerichte handhaving op echte overlastgevers.
- ✓ **Hoogwaardig toerisme:** Amsterdam als congreshoofdstad van de wereld en ruim baan voor (rivier) cruises.

13. Sociale Zaken en werk

Een baan betekent meer dan alleen een inkomen. JA21 streeft ernaar om zoveel mogelijk mensen duurzaam aan het werk te krijgen. Daarom werken we intensief samen met het bedrijfsleven aan concrete banenplannen, waarbij we mensen die extra ondersteuning nodig hebben een steuntje in de rug geven. De bereidheid om actief mee te doen staat hierbij centraal. Daarom vragen we van bijstandsgerechtigden een tegenprestatie, passend bij hun capaciteiten en achtergrond. Of dit nu badiensten zijn bij de lokale sportvereniging, ondersteuning in een verzorgingstehuis, of deelname aan scholingstrajecten.

Taalvaardigheid blijft een cruciale voorwaarde voor participatie. In Amsterdam kampen nog altijd ruim 100.000 (2020) mensen met laaggeletterdheid. Wie gebruik maakt van sociale voorzieningen, moet aantonen dat hij of zij de wens en inzet heeft om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Daarom zetten we stevig in op volwassenen-educatie en verhogen we het budget voor taalcursussen structureel. Met het Taaloffensief stimuleren en ondersteunen we laaggeletterden om door te groeien naar ten minste taalniveau B2. Volgens JA21 is dat de minimale norm om écht mee te kunnen doen in het maatschappelijke en arbeidsleven. We handhaven dan ook de taaleis voor iedereen die aanspraak maakt op bijstand of andere sociale vangnetten.

Daarnaast kiest JA21 Amsterdam voor een stad waar mensen niet afhankelijk worden gemaakt van de bijstand, maar kansen krijgen om te werken en door te groeien. Daarom beschermen wij de haven, industrie, bedrijventerreinen en andere bedrijvigheid: dit zijn de motoren van werkgelegenheid, juist voor Amsterdammers die praktisch opgeleid zijn of een nieuwe start nodig hebben. Het huidige college heeft er een handje van om van bijna de hele stad

een woonwijk te maken, terwijl een gezonde stad alleen bestaat waar wonen én werken in balans zijn.

Wij willen werkgebieden en bedrijventerreinen behouden en versterken, vergunningen en regels eenvoudiger maken en investeren in bereikbaarheid en veiligheid rond werklocaties. Zo ontstaan er meer banen, meer leerwerkplekken en minder mensen die onnodig in de bijstand belanden.

JA21 Amsterdam wil de armoedeval lokaal verminderen door gemeentelijke regelingen zo te organiseren dat extra werkuren écht meer opleveren. Nu gaat dat vaak mis door stapeling: zodra je inkomen net boven een grens komt, verlies je bijvoorbeeld kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of andere gemeentelijke regelingen, waardoor

een kleine loonsverhoging netto een financiële verslechtering betekent. Daarom kiezen wij voor simpele, voorspelbare regelingen met snelle verrekeningen én duidelijke afbouwschema's, zodat ondersteuning geleidelijk afneemt in plaats van in één klap. Hierbij vestigen we ook extra aandacht op de bijverdien- en uitstroompremie. Het kan niet zo zijn dat meer werken, minder verdienen, betekent. Tegelijk is onze lijn helder: wie *kán* werken of leren en toch weigert, wordt gekort; wie aantoonbaar niet kan, krijgt snelle, passende hulp zonder bureaucratie. Tot slot zetten we in op gerichte sectorpaden richting toekomstbestendige banen, haven/logistiek, techniek, bouw, zorg en handhaving, met MBO/ROC-leerwerkplekken en concrete

afspraken met werkgevers, zodat meer Amsterdammers duurzaam uit de bijstand komen.

JA21 Amsterdam pleit voor:

- ✓ **Rechtvaardige taaleis:** de taaleis wordt gehandhaafd.
- ✓ **Verplichte tegenprestatie:** mensen die afhankelijk zijn van de bijstand moeten hiervoor een tegenprestatie leveren.
- ✓ **Taaloffensief:** 1 miljoen euro extra voor taalonderwijs.
- ✓ **Behoud industrie- en bedrijfsterreinen:** gezonde mix van wonen en werken, ook bij uitbreidingen van de stad.
- ✓ **Samenwerken met bedrijven:** actieve communicatie met het bedrijfsleven en ondersteuning waar mogelijk om daarmee meer banen en werkplekken te genereren.
- ✓ **Investeren in bereikbaarheid:** waar nodig de bereikbaarheid verbeteren van werklocaties.
- ✓ **Aanpak armoedeval:** gemeentelijke regelingen zo inrichten dat extra uren werken meer loont.
- ✓ **Strenger op onwil, zachter op kunnen:** wie *kán* werken of leren en dit weigert, wordt gekort; wie aantoonbaar niet kan, krijgt snelle, passende ondersteuning zonder bureaucratie.
- ✓ **Gerichte sectorpaden:** aparte uitstroomroutes naar toekomstbestendige sectoren zoals de haven/logistiek, techniek, bouw, zorg en handhaving met MBO/ROC-leerwerkplekken.

Kies op 18 maart 2026 voor

De Juiste Aanpak voor Amsterdam.